EL POBLE CATALÀ

Director: PERE COROMINAS

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ EST, 16 - TELEFON 2298

ANY XIII. NÚM. 3951 - - BARCELONA, DILLUNS 31 DE GENER DE 1916 - - UN NÚM. 5 CÉNTIMS

IMPREMTA I ESTEREOTIPIA EST, 16. TELEFON 2298

Descongestió

Cada vegada que, per unes o altres causes es presenten crisis econòmiques de l'intensitat i de enorme repercusió que té la d'avui ha de cridar novament l'atenció el problema de les concentracions obreres a que ha conduit el modern desenrotllo de la producció industrial.

Per que no's pot negar que'n el aspecte i en la primera impressió que presenten aquestes anormalitats hi han quasi tots els factors i totes les característiques que al estudiarles han assenyalat, entre altres, George i Meline, en els séus interessants treballs sobre aquesta important qüestió.

Cert que'n la complexa i complicada tasca d'averiguar les veritables causes de les crisis industrials no's pot suposar per ara que ni els citats autors ni els altres hagin dit la darrera paraula, però quan menys està fóra de dubte que a Espanya és una viva realitat el fet classificat com a més essencial en la motivació d'aquells conflictes: el d'una gran aglomeració en les ciutats industrials com a fruit d'una gran emigració del camp.

I no sols és això un fet evident de la vida espanyola, sinó que ve agreujat per l'absencia, no menys notable, de l'acció oficial que podia evitar el perillós desequilibri de població, retenint en el cultiu de la terra als braços que avui en fugen, amb el lligam eficaç d'una millor renumeració o d'un rendiment més quantiós.

La poca feina que l'Estat ha fet en aquest sentit i el poc alcanç de les migrades institucions que a aquest fi ha creat, están a la vista de tothom i son indiscutiblement febles davant de les excepcionals circumstancies de descuit i d'abandó en que's troba una enorme suma de kilòmetres de terra aprofitables per a l'explotació agricola.

I encara que no assistís la raó a la teoria dels tractadistes que atribueixen a això l'excessiva aglomeració urbana de les classes obreres i els conseguents periodes d'encaríments i caresties, sempre seria cert que a Espanya els queviures no assorteixen totes les necessitats i els obrers no troben feina, mentres els rics i el mateix Estat detenten llargues extensions amb l'acotament dels vedats que necessiten per a les distraccions de l'esport de caça.

Cal que nosaltres, els catalans, que tantes vegades hem tingut de suplir amb el propi esforç les negligencies del poder central, recordem, pel que a nosaltres afecta, aquest problema, i vegem si al menys dintre de casa nostra podem orientar-nos cap a la seva solució.

Davant les anormalitats presents potser no s'ha pensat prou en això i la patriòtica intervenció que'n aquelles puguin tenir les corporacions oficials de la capital catalana, potser hauria de tenir un xic en compte aquest aspecte i orientar-se pensant que'n aquest moment una acció beneficiosa per a fòra de de la ciutat pot redundar també en benefici de l'interior de ella mateixa

Recordem que una de les més interessants argumentacions que's feren en pro de les ramificacions econòmiques que podia facilitar l'existencia de la Mancomunitat, era una semblant aventatge per a les petites poblacions sense prou força propia i accentuant el camí iniciat per institucions tècniques que ja existeixen, sens dubte es podria arribar amb certa rapidesa a una major facilitat de l'increment del cultiu i per conseguent de la descongestió obrera en els centres fabrils.

Fan falta medis econòmics i tècnics que sense pèrdua de temps ni esmersament dolorós d'energies permeti a l'agricultor un major i més intens desenrotllo del cultiu, i això si no ho fa l'Estat, a Catalunya hem de veure si ho fem nosaltres mateixos.

PIETAT

Una dòna de 24 anys está esperant l'hora de la mort en una cel·la ombriua per expiar les seves culpes. La justicia humana haurá complert un cop més i la societat continuará la seva corredissa boja sense donar-se compte dels que trepitja i esguerra, esmicolant moltes vegades el pervindre d'ésser que separats de l'ambient on nasqueren haurien seguit espills de ciutadania; peró que junyits a l'afront del seu origen segueixen pel camí del mal, fins a rodolar als abims de la criminalitat mes horrenda. Aquest és el cas d'aquella dóna qui resta esperant tot just arribada a la plenitut de la seva vida l'hora de la mort en cel·la ombriua per espiar les seves culpes...

Carn de burdell, flor marcida del mal, va anar seguint el camí de la seva vida equívoca guiada per les insanes ambicions que les injusticies socials fan creixer en l'ànima dels ésser anormals, criats en un ambient de vici i males passions. Va caure en l'adjecció mésodiosa i va matar guiada per aquella insana ambició despertada a l'escalforeta de la desigualtat social.

L'altre dia en el clos del nostre Consistori municipal s'alçá una veu piedosa per evitar a Barcelona l'espectacle—l'idea solsament—d'un catafalc que s'aixeca per executar a una reu de mort. Era la veu d'un home de cor, qui creia en la misericordia dels poderosos. Tot el Consistori, com reculint els bateos de la ciutat s'adherí a la petició. No: a Barcelona, la ciutat progressiva per excelencia, la que va a la vanguarda del progrés hispá no deu donar-se aquest afrós espectacle. Ni la representació de dreta se atreví a oposar-se a la peticró. Foren tots els grupus consistorials la veu de la ciutat que cridá: Pietat!

L'indult de la Neus Domingo es un deute del Govern amb nostra ciutat.

Un diari ultra-católic i ultra-conservador abans d'hir publicaba un generós article procurant endagar la acció de les persones que se li han dirigit per a sol·licitar aquell indult. Diu el confrare, representant genui dels estaments mes significats pel seu amor a l'ordre i a la llei en el sentit d'ésser aquests els fidels vetlladors dels interessos privats, que cada día han arribat fins a ell els desitjos já expressats publicament alguna vegada per dististes personalitat i corporacions a fi d'evitar a la ciutat una execució de pena capital. La nova es falaquera i ve a contrarrestar els pessimisme que hi havía respecte la concessió de aquell indult.

Es precis ajuntar totes aquestes voluntats que se resolen per a esvair les aspreses de la llei. Si l'opinió tota, lliberals i conservadors, republicans i monárquics ens ajuntem per a una acció comú, els poders publics que al cap i a la fi representen legalment aquella opinió haurán d'accedir a la generosa petició d'indult, aconsellantlo eficaçment a qui té la prerrogativa per a concedir-lo, i un cop més la doça pietat, embamrrará amb les seves sanitoses fragancies els camins de la vida, esborrant els efectes de la pena mes afrosa que'ls códigs serven en les seves planes per vergonya dels nostres temps.

La Política

Un manifest

Els elements directors del «Bloc Republicá Autonomista», han publicat un manifest en catalá del que han tingut l'atenció d'enviar-nos-en una copia fuetejant enérgicament la conducta parcialissima de les autoritats en els conflictes socials presents.

D'aquest document dirigit a l'opinió catalana son els següents paragrafs:

«El «Bloc Republicá Autonomista» se creu obligat a fer oir sa veu sincera, manifestant que'l Govern, les classes directores, la premsa i l'opinió, han contribuit a l'actual insostenible estat de coses, al deixar abandonats, a ses propies forces, als obrers barcelonins, que lluiten per a millorar sa condició, lluita noble, lluita santa, sempre necessaria, i ara més que mai, puix l'augment experimentat pels salaris en els darrers vint anys, no han guardat relació amb l'alça dels preus, de les subsistencies i dels lloguers. Ademés, la guerra europea és notori que ha determinat en distints rams de l'industria una intensa activitat per a servir les reiterades demandes que venen de l'estranger, en tant que l'existencia de les classes treballadores, degut al sobre preu dels articles de primera necessitat, és ara més precaria i dificil de lo que era.

Per tota aqueixa serie de concauses, ràpidament delinejades, el «Bloc Republicá Autonomista» se creu obligat per imperatius de la conciencia, a fer una crida al bon sentit tantes voltes demostrat de l'opinió pública democrática, i dels adinerats, per a que, fent-se càrrec de l'intensitat que revesteix el conflicte i de la creixent extensió que van adquirint de dia en dia les vagues a Barcelona, generalisant-se a bon nombre d'oficis, recordin les sabies i prudents máximes que dirigia nostre doctissim mestre don Gumersind d'Azcárate des de la presidencia de l'Ateneu de Madrid en son admirable discurs «Estudi sobre els devers de la riquesa». Mai com en l'ocasió present, ha sigut necessari recomanar als de dalt discreció, tacte i desinterés. En quant als obrers, no hi ha que aconsellar-los-hi prudencia ni correcció, venen d'això donant-ne proves inequívoques.»

Al primer paragraf copiat hem de fer-hi una observació per a que el públic ens judiqui a tots: Des del comens de l'actual conflicte hem vingut senyalant l'ineptitut dels governants per a conjurar els actuals conflictes. Des de aquestes planes hem fuetejat com se mereixen les arbitrarietats i atropells comesos pels qui tenen el dever de salvaguardar el cumpliment estricte de la llei, tot puntualisant els factors que s'havien de tenir en compte per a trobar lo més ràpidament possible una solució al problema de la vida cara.

Nou alcalde

Ha estat nomenat per reial ordre alcalde de Granollers, en Francesc Torras Villá.

Dit nomenament ha causat molt bona impressió a la població.

El senyor Torras pendrá possessió avui en la sessió que celebrará l'Ajuntament.

Festival

En el saló teatre de la Casa del Poble del districte quint, tingué lloc el dissabte a la nit, organisat per la comissió Pro-martirs de Sarriá, un festival amb obgecte de recollir fondos per a colocar una lápida a la tomba d'aquells.

El local estava completament ple.

Els radicals

Els regidors radicals han acordat persistir en la oposició irreductible contra les dretes, puix creuen que no han variat les circumstancies que motivaren justificar dita resolució.

Per donar compte d'aquest acord es reuniran totes les Juntes de districte i després la Junta Municipal per a tractar només de conducta per als regidors.

Anants i vinents

Es troben a Barcelona els enginyers civils senyors Mazarredo i Luca de Tena.

En l'exprés d'ahir al matí arribaren els diputats a Corts senyors Bertrand i Serra, Dasca i Vila.

En l'exprés de França anaren i tornaren ahir a Roses els senyors Carles i Frederic Rahola.

A SEGONA PLANA:
Espectacles i Deports.

El plet del Liceu

Continua essent motiu de comentaris el plet del Liceu, que ha originat el tancament del gran teatre, llençant a la miseria a centenars de families que amb tota l'opinió pública protesten de lo que ve succeint.

El senyor Volpini antic empresari del Liceu, ha publicat una carta explicant tot el procés de la qüestió, de la que se'n desprén l'intenció que ha guiat al president de la Junta de Propietaris i l'actual empresari per anar al tancament del Teatre, tot desposseint-lo dels drets que acreditava sobre el meteix en virtut d'una sentencia d'aquesta Audiencia.

A l'acabar la diligencia d'inventari, el depositari senyor Viñas abans de incautar-se de les claus del edifici, segons informes particulars, oferí les facilitats necessaries per a que la temporade se pogués acabar normalment. Sembla que l'oferiment fou rebutjat i en vista d'això el governador s'inhibí de continuar les gestions per a la reobertura del Teatre.

* * *

Don Joan Mestres actual empressari del teatre, ens ha enviat una carta en la que diu que el dijous passat va veure's desagradablement sorpres per la presencia d'una comissió del jutjat que acompanyava al comissari de la quebra don Alfred Volpini, que sense atendre les seves protestes i a les invocacions que va fer contra lo que jutjava un deshauci irregular en mérit d'un exhort de Denia s'incautava i tancava les dependencies més necessaries del teatre per al desenrotllo normal de la empresa, veient-se obligat a sospendre les funcions i a no poder complir els seus compromis s amb l'abonament, públic, artistes i dependents, no obstant i ésser agé per complet a les qüestions judicials entre el senyor Volpini i la Junta de propietaris del teatre, sense responsabilitat ni dependencia dels mateixos en l'ús del seu dret i en l'exercici de la seva empresa.

Diu que interinament no tingui el plé ús del teatre, conforme al contracte, no és possible continuar les representacions, quina sospensió ha tingut que acordar per la violenta imposició dels fets.

* * *

Parlant ahir al vespre el governador amb els periodistes respecte del plet que ha motivat el tancament del Liceu, digué que, escoltats els precs dels petits artistes i choristes i les explicacions de les parts litigants, ha format el seu judici respecte la solució momentania que pot donar ell, qu'és la de que s'acabin de donar les 23 funcions que falten.

Per aquest motiu celebrará una entrevista amb el president de l'Audiencia senyor Catalá i provablement, digué el senyor Suárez Inclán, el assumpte s'arreglará ràpidament.

Reobertura del teatre

Se'ns diu a darrera hora que, com ja havia insinuat el governador, s'ha arribat a una inteligencia entre el jutjat i la Junta del Liceu, de forma que podrán acabar-se les representacions que falten de la temporada.

A l'afecte demá dimarts tindrá lloc la funció de despedida den Mattia Battistini cantant-se la ópera «Un ballo in maschera» i el tercer acte de «Ernani».

Celebrem que s'hagi imposat el bon sentit en una qüestió que tants perjudicis hauria causat.

Circol Artístic

Els socis del Circol Artistic, per a festejar la brillant marxa del mateix, es reuniren en íntim banquet a la «Maison Doré».

Ocupá la presidencia, el president del Circol don Carles Vázquez, que tenia a sa dreta al pintor Anglada Camarasa, i a sa esquerra a l'expresident don Martàn Fuster.

L'áper transcorrogué en mig de la major animació, i després de llegir-se varies adhessions, pronunciaren brindis els senyors Samsó, de la Comissió organisadora del banquet; Roca, Rabell, Casas Abarca, Teixidó i Alarma, que foren molt aplaudits.

També parlaren Anglada Camarasa, que s'oferí a pintar per al Circol el retrat de l'actual president, essent l'oferiment acullit amb efusius apaudiments, i el senyor Vàzquez, que s'congratulá de que el Circol Artistic hagi alcançat vida tan prospera.

El senyor Vázquez fou molt felicitat aplaudit i amb això se donà per acabat l'acte.

Per unànim desig dels reunits s'envia una preciosa «corbeille» de flors a la esposa del senyor Vázquez.

El problema de les subsistencies

Les vagues

ELS METAL·LURGICS

A la Casa del Poble se reuniren ahir en mitinig els obrers metal·lúrgics en vaga.

Per unanimitat s'acordà persistir en la vaga fins que'ls patrons cedeixin a les peticions que tenen fetes.

Assistiren al mitinig uns 4.000 obrers.

—Ahir a la tarde es reuniren les Juntes i els delegats de les entitats d'aquest ramo, acordant continuar la vaga i no tornara al treball, encara que'ls patrons acceptin les bases presentades, fins que siguin lliberats tots els detinguts d'aquest ofici.

Acordaren també demanar apoi material als demés sindicats similars d'Espanya.

—Els metal·lúrgics de Sabadell celebraren ahir un mitinig al que assistiren, segons informes de l'Alcalde uns 300 obrers.

Per majoria s'acordà ahir avui a la vaga, per no haver acceptat els patrons les bases presentades.

Els obrers metal·lúrgics a Sabadell son uns 2.300.

EL RAM DE CONSTRUCCIÓ

Ahir al matí se celebrá al Globo, el mitinig organisat per la Federació del Ram de Construcció per a pendre acord en vista de que el conflicte existent entre els patrons obrers paleres no portia traces de quedar solucionat en breu plaç.

Assistiren al mitinig que fou presidit pel company Alexandre, uns 8.000 obrers.

S'acordà plantejar des d'avui la vaga general del ram de construcció per solidaritat amb els vagusteis paletes.

Aixis mateix se prengué l'acord de dirigir un telegrama al ministre de la Governació demanant-li la destitució del governador civil.

El mitinig acabá al crit de llvisca la vaga.

El ram de Construcció el composen a més dels paletes, els fusters i els pintors.

ELS ELECTRICISTES

Els obrers electricistes com l'ha l'acord pres en la reunió del diumenge passat tornaren a reunir-se ahir al matí per a decidir sa conducta definitiva davant els conflictes plantejats per la carestia de les subsistencies.

La reunió se celebrá al carrer de Mércaders, número 25.

Acordaren declarar avui la vaga de l'ofici.

ELS CARBONERS

En reunió tinguda ahir pels dependents carboners acordaren plantejar la vaga des d'avui, ja que'ls patrons no han donat contesta satisfactoria a les bases presentades.

ALTRES OFICIS

En reunió celebrada ahir per els obrers enquadernadors acordaren presentar als patrons unes noves bases de treball, en les quals se demana aument de jornal per la pujada dels articles de primera necessitat.

—Amb assistencia d'uns 50 celebraren ahir una reunió els obrers barnisadors de pianos, acordant declarar-se en vaga en cás de que per els patrons no els siguin admeses les mases que avui els presentaràn.

—Els obrers torners i constructors de llits han acordat unes bases que seràn presentades als patrons taller per taller.

—Els associats a la Societat de Patrons Carreters, de Sant Beltràn han acordat concedir l'aument d'un 20 per 100 en el jornal diari als séus obrers.

Aquest aument començaràn a cobrarlo des d'avui.

Aquests obrers que guanyaven 25 pesetes semanals, en cobraràn 30 des de aquesta setmana.

—Els obrers constructors de caixes de embalatge celebraren una reunió ahir i acordaren presentar unes bases de treball als patrons, demanant el reconeixement de la societat i aument de jornal.

—Els auxiliars de farmacia celebraren una reunió le dissabte a la nit, en la que acordaren, després de discussió, les noves bases de treball que presentaràn avui als séus patrons.

—Els fusters modelistes en reunió tinguda al carrer de la Cadena, aprovaren les noves bases que avui entregaràn als patrons.

LA FALTA DE CARBO

La Cambra de Comers i Navegació d'aquesta ciutat envia el dia 15 del corrent al Director general d'Agricultura, com president de la Junta Central de Defensa del Consum Huller Nacional, una extensa comunicació en la que's resum el resultat de l'informació practicada per dita Cambra sobre les dificultats que en l'aprovisionament de carbó se troben.

PELS PRESOS

En el Palau de Belles Arts se celebrá el dissabte a la nit un festival a beneficí dels presos per questions socials, organisat per la comissió pró-presos, d'acord amb la Confederació Nacional del Treball.

Tots els números foren molt aplaudits per la numerosa concorrencia que omplia el gran saló d'actes de dit Palau. Al palc de l'Ajuntament vegerem als regidors senyors Calen, Ulled, Gardó, Vila Marieges i Colominas Maseras.

L'AGREMIACIÓ DE TAVERNERS

Complint l'acord pres per l'Assamblea celebrada a l'Unió Gremial sobre l'encariment de les subsistencies, l'Agremiació de Taverners ha enviat a la Unió Gremial una comunicació exposant-li els seus punts de vista respecte de la obtenció de rebaixa dels articles sucre, vins, alcohols, olis, carbó i articles de menjar.

També ha enviat l'Agremiació de taverners una altra comunicació que serveix de suplement a la anterior protestant de la puja del preu del gas.

MITING RADICAL

Ahir al matí tingué lloc al teatre Còmic el mitinig pró subsistencies organisat per la Federació de Joventuts Radicals, acudint-hi una gran gentada.

Presidí el regidor radical d'aquest Ajuntament en Rafel Ulled, i feren ús de la paraula els senyors Babra, Pallau, Pich (R), Sanamaria, Ulled (J), Guerra del Río i el president que resumí.

S'aprovaren per aclamació, les seguents conclussions:

Primera: Protestar contra les empresonaments de vaguistes i altres mesures repressives dictades pel governador.

Segona: Recabar del govern l'abaratament dels articles de primera necessitat arribant fins a la fixació del preu máxim i perseguint implacablement als acaparadors.

Tercera: Sospensió de la llei del deshauci en les habitacions de menos de 50 pesetes mensuals.

Quarta: Unificació de les tarifes de transvies i fixació de tarifes especials per als obrers a l'entrada i sortida del treball; i

Quinta: Municipalització de tots les grans industries públiques avui monopolisades.

DIU EL GOVERNADOR

El senyor Suárez Inclán digué ahir als periodistes que havia tingut una altra entrevista amb els patrons metal·lúrgics dels rams de llauneria, fumisteria i fundidors, els quals s'han comprómes a concedir un vuit per cent d'aument en els jornals, com com a mida de olsució de la vaga.

Es creu que igual acord pendrán els patrons calderers i cerrallers mecánics.

Digué també que l'havien visitat una comissió d'obrers paleres per mani estar-li que havien parlat amb un patró i que els havia dit que si aquest dar-se a un arreglo.

El senyor Suárez Inclán ha convocat a varis aprons per avui al matí.

Manifestá el governador que's proposa realisar actives gestions prop de les companyies de gas per a conseguir que aquestes dexin d'enpujar el preu del gas, o al menys reduir l'aumen. Creu que aquestes gestions tindràn éxit.

Parlant de l'acord pres pels obrers que formen el ram de construcció, de declarar des d'avui la vaga general, digué el senyor Suárez Inclán que's recorria a tals extrems precisament quan els paletes es mostren disposats a entrar en negociacions amb els patrons per bus ar una solució satisfactoria.

Finalment, prenen pou de les bases presentades als patrons pels obrers constructors de caixes d'embalatge, digué que havia pogut apreciar el perque els patrons es resisteixen tant a reconeixer els sindicats obrers, puix aquests posen per condicions patrons, no que reconeixin com a legal aquella societat, sinó que no puguin tenir al séu servei obrers que no estiguin associats.

Jo—deia el senyor Suárez Inclán—crec que hi ha dret a que els sindicats obrers siguin reconeguts. Lo que no se si n'hi fa és en fer associar a un obrer que no vuigui associar-se i que sense aquest requisit tingui de quedar-se sense feina.

ELS PATRONS FORNERS

El gremi d'industrials forners ens comunica que havent tingut noticia de que es disposaven a venir a la nostra ciutat obrers forners d'altres poblacions, els prega que no ho facin per que ni ha el personal suficient per fer el pa, malgrat la vaga, puix si tinguessin es trobarien sense feina perque cada dia son menys els soldats empleats als forns, per efecte d'que van entrant nous obrers al treball.

Curset d'Educació Femenina

Aquest matí té qu'haver arribat a Barcelona l'ex-ministre senyor Andrade, que segons carta rebuda del senyor Burell, vé a nostra ciutat amb la missió de representar-lo presidint les sessions que se celebrin en dit «Curset», que promet ésser un aconteixement donada la importancia que li prestarán las nombroses representacions de Centres culturals i la assistencia de les autoritats que hi prenen part i donarán relleu a l'acte.

Les sessions començaràn a les set en punt, celebrant-se avui la sessió inaugural segons el següent programa:

1.—Presentació de les Senyores disertants i obertura del Curset, per l'Excm. Senyor don Félix Suárez Inclán (Governador civil de Barcelona).

2.—Salutació a la dona espanyola per l'Excm. senyor don Josep Collas i Gil (Alcalde Constitucional de Barcelona).

3.—Cultura musical. Audició de cançons populars catalanes.

4.—El Problema de l'Educació Femenina per l'Excm. senyor don Rafel Andrade.

Musicals

Concert Iturbi

Avui, dilluns, a la nit, tindrá lloc l'anunciat recital a carrec del notable pianista Josep Iturbi, al Palau de la Música Catalana.

Será aquest el IV concert d'aquest

curs de l'«Associació de Música da Cambra».

Ens anuncia ademés qu'está preparant un concert que será un verdader aconteciment artístic.

Espectacles

TEATRE DE NOVETATS

L'ovacionat «cavaliere» Vicenzo Belleza el magnífic mestre d ela companyia d'opereta italiana, Caramba, que tant brillant campanya artística está realisant en el Teatre de Novetats, celebrará avui a la nit la «serata d'onore».

Integren en el select programa la deliciosa opereta de Franz Lehar «Al fin fin solos» i dos grans fragments d'orquesquestrals de concert.

Belleza, que en temporades anteriors ens revelá son refinat esperit d'artista, interpretant composicions de Weber, Berlioz, Griego i Wagner, rendeix aquesta vegada homenatge als grans compositors ibérics interpretant la evocadora página sinfónica del malhaurat Usandizaga, la pantomima de «Las Golondrinas» i secondat per Maria Ivanisi, Pasquini, i demés distingits artistes de la Caramba, la gran jota de «La Dolores» de l'il·lustre don Tomás Bretón.

Augurem un èxit a l'eximi mestre.

TEATRE TIVOLI

En la nit d'avui dilluns, 31 del corrent, en el favorescut Teatre Tívoli, se celebrará amb gran solemnitat el cinquantenari de les representacions de l'intensa ráma lírica del malhaurat compositor donostiarra Josep Maria Usandizaga, quina prematura mort ploren tots els amants del gran art, «Las golondrinas».

L'Empresa i la Direcció artística d'aquest teatre, que dies passats havien acordat, clausurar amb aquesta representació les audicions de «Las golondrinas», donar a conéixer nous espectacles, s'ha vist precissada en vista de's preges i demandes de localitats del públic, atret per la magnífica interpretació que als personatges de «Lina» i «Puck», donen la ovacionada Ascensio Betoré i l'aclamat baríton Josep Parera, a reanusar les representacions diaries d'aquesta joia musical sòlit prestigi de la gloriosa música espanyola.

Els deports

Futbol

D'entrenament

El partit anunciat en el camp del Barcelona en honor de nostre gran davanter Alcántara, s'efectuá davant d'escasa concorrencia, degut en seguritat al crescut preu d'entrada, puix no és pas de raó pagar 1 pesseta per veure un partit entre un primer i segón d'un mateix Club.

El partit resultá molt mogut i a moments, fins interessant havent guanyat l'equip blau granat per 4 goals a 1 entrats aquells per l'Alcántara, Peris i 2 en Martínez. El dels contraris el lográ en Mallorquí que jogá molt durant tot el matí. Els equips se composaren per:

Blaus-granats: Brú, Boix, Reguera, Torralba, Ponsá, Torretes, Viñals, Bau, Martínez, Alcántara i Peris.

Blancs: Aramburo, Tudó, Babra, Amat, Costa, Bori, Ozores, Juliá, Castells, Greenwell i Mallorquí.

Arbitrá En Brú (F.) en familia, no desperdiciant per això els «hoffsides».

Inter-regional

En el camp del «España» aquest club jogá contra l'«Athlético» de Madrid un partit dels més ensopits qu's pugui imagina. Perderen els de l'Espanya res menys que per 5 goals a 1, havent dominat bastant peró sense sapiguer fer goals.

Son els madrilenys jogadors rápits i entesos sobretot llur línea d'atac que és de les temibles per son joc arrollador de bon chout i precisa passada en quines qualitats sobressortiren En Juantorena, En Mieg i En Villaverde. Els mitjos tot hi no essent gran cosa foren suficients per a sapiguer detenir els comptats avenços de la ignocenta línea d'atac de l'Espanya que estigué detestable. L'integraven: Baró, Cella, Bolet, Passani i Raich de quins unicament lográ distingirse un poc, En Bolet.

Entraren els goals, dos en Villaverde, dos en Juantorena i un en Mieg. El del Espanya el lográ En Bolet.

L'equip vencedor estava compost per: Carcer, Roca, Galindes, Iturbe, Gorrayola, Goñi, Kindelán, Juantorena, Eguidaru, Villaverde i Mieg.

Es distingí d'aquestos en Cárcer qu'es un gran porter, a l'igual que'ls dos defenses que son verdaderament notables. Dels nostres no se'n pot dir gran cosa, puig desgraciadament per nosaltres no jogaren gens bé cap de ells, ni En Casellas. L'arbrit Brú, acertat. El public numerós peró aburrit.

—Dimecres juga el segón partit contra l'«Athlètic» l'«España», i el «Barcelona» el partit de despedida de Alcántara.

—El próxim diumenge comença la segona volta del campionat amb el partit, Barcelona-España.

ADRIA.

Náutica

En les regates per a balandres de la serie «Hispania» organizades pel Club de Mar del C. A. de D. del C. i de la I. que se celebrá ahir matí arribaren les embarcacios en l'ordre següent:

1.er «Ratxa; 2.n «Sageta»; 3.cr «Gamba» i quint «Horitzó».

—Ha sigut encarregada als tallers Burell, la construcció de dos balandres serie «Hispania», per als senyors Miró i Teyá, socis del «Real Club Náutico».

NOTICIES

CARNET DEL DIA

tica, que forma part del concurs d'estudis doná al setè lliçó d'Oftalmología práctica.

A les dugues de la tarde el doctor Vidal Jarquí de Ciencies médiques de Catalunya, lliures organisats per l'Academia i Laboratori.

—Entra de guardia el jurjat de l'Hospital secretaria del senyor Rius.

—En el camp de la Bota se fan exercicis de tir al blanc pel regiment infanteria de Vergara.

—A la nit s'efectúa al Palau de la Música Catalana el concert a càrrec del notable artista Josep Iturbi.

El dimecres vinent, día 2, festa de la candelera, al vespre, se donará en el Centre Autonomista de Dependents del Comers i de l'Industria una escullida audició de sardanes, a càrrec de la notable cobla «Barcino».

Se convida als socis i a llurs families.

—Cuines econòmiques de tots sistemes. **PRECKLER, Ronda Universitat, 14.**

La Junta directiva de l'Associació d'Artistes Lírics i Dramàtics, ha quedat constituida en la forma seguent:

President, don Antoni Piera Hortal. Vicepresident, don Lino V. Rubio. Tresorer, don Lluis Mir. Comptador, don Joan Torelló. Secretari, don Josep Maria Vilas. Vicesecretari, don Evaristo Pallach. Vocals, Emili Graells, Galeta Bello, Manuel Ballart, Josep Navarro, Domènech Armerich Josep Ramos, i Joaquim Llorens.

—Exposició GIROD.- Ferran, 30 Rellotges extraplans, models fantasia.

L'Ateneu Enciclopédic Popular en el projecte, que realisará dintre de poc, de promoure una campanya, amb l'objecte d'interesar a les classes populars de nostra ciutat en la solució dels problemes relacionats amb els edificis destinats a escoles públiques de Barcelona. Per a presentar els termes en que dita societat fonamentará aquesta campanya, se celebrará breument en son estatge una una sessió en la qual es projectaran unes doscentes fotografies d'institucions de cultura d'Espanya i de l'extranger.

- BAMBU Paper de fumar.—Es ven als kiosques, bars, etc.

L' Junta de Govern de la Associació de la Dependencia Mercantil ha quedat constituida de la seguent forma:

President, Pere Gorga Artigas; Vicepresident, C. Rodríguez Càrdenas. Tresorer, R. Cardona Sadurní. Comptador, Anton Gil Carreras, Secretari, S. Ortega Barceló. Vicesecretari, Josep Verdú Novellas. Bibliotecari, Lluis Aguado Perri, Vocals, E. Jover Aguilar, Ramón Pi, Felip Martínez i Josep Vilalta.

LA GUERRA

(PER TELEFON)

De l'estranger

La situaci o general

A FRANÇA i BELGICA

COMUNICAT OFICIAL FRANCES DE LES ONZE D'ANIT

PARIS, 30

Comunicat oficial francés de les onze de la nit.

«A l'Artois, a l'O. de la cota 140, hem continuat recuperant successivament els elements de trinxeres presos ahir a l'enemic. En el curs d'aquestes accions hem deslliurat una cinquantena de soldats francesos fets presoners pels alemanys.

Al S. del camí de La Folie l'enemic ha intentat recuperar dues excavacions reconquerides per nosaltres. El séu atac ha estat rebutjat.

Entre el Somme i l'Oise, gran activitat de les dues artilleries.

A la regió de Armancourt, al S. de Lassigny, hem dispersat un convoi d'aprovisionament i destruit un observatori enemic.

Al N. de l'Aisne la nostra artilleria ha demolit observatoris, a la cota 108, al S. de Berry-au-Bac, i ha trasbalsat les organisacions enemigues a la plana de Vauclere.

A la Lorena tir eficaç de la nostra artilleria contra les obres defensives adversaries entre Nomeny i Eply.

Exèrcit d'Orient.—El día 28 un grup de 14 avions francesos ha tirat nombrosos projectils damunt dels acantonaments enemics de Pazarli, al N. del llac Doiran.»

COMUNICAT OFICIAL FRANCES DE LES TRES DE LA TARDE

PARIS, 29

Comunicat oficial francés de les tres de la tarde:

«Al S. de Somme ahir per la tarde els alemanys pronunciaren un atac contra les posicions franceses a Dompietre.

Per dues vegades l'infanteria alemanya fou rebutjada pel tir de la nostra infanteria i artillera.

Un Zeppelin ahir tarde tirà algunes bombes sobre Paris, ferint uns 40 ciutadans entre dones, homes i nens.

A ITALIA

COMUNICAT OFICIAL ITALIÀ

ROMA, 30

A la vall de Giudicario la nostra artilleria dispersá amb certers tirs a una columna enemiga que venia del port de Por.

L'activitat de la nostra infanteria ha causat importants pérdues a l'enemic, en les petites topades que tingue.

A Carnia, l'enemic desplegá una acció demostrativa amb intens foc d'ametralladores i fuselleria, contra les nostres posicions, fent-lo posar a silenci la nostra artilleria.

Nostra artilleria bombardejá l'estació de San Pietro, instal·lada al S. E. de la ciutat, on s'ha vist algun moviment de trens.

A RUSSIA

COMUNICAT OFICIAL RUS

PETROGRAD, 30

Comunicat oficial de les operacions.

«En el Strypa mitg, l'enemic, que intentava apropar-se a nostres trinxeres, fou rebutjat a tots els punts.

En el Cáucas, regió del llac Torkum, progresem.

A la regió d'Erzerum desallotjarem als turcs dels punts que havien pres.

Al E. d'Erzerum, amb foc d'artilleria, contenirem temptatives de progrés dels turcs.

Continuem la persecució dels turcs que ocupan la regió de Kbysokaeli.

En alguns punts nostres tropes marxan sobre una capa de neu de gran espesor.

Un zeppelin sobre París

Varies víctimes

PARIS, 30

A tres quarts de déu d'aquesta nit la policia de París ha pres totes les mides prescrites pel cas d'«alarma de zeppelins».

En pocs moments la capital ha quedat submergida en la fosca més completa.

PARIS, 30

Aquesta nit ha volat sobre París un zeppelin, el qual ha deixat caure varies bombes que han ocasionat gran número de víctimes.

Una de les bombes tirades ha causat la mort a varies persones.

PARIS, 30

A les 9'20 se senyalá la presencia d'un zeppelin que's dirigia cap a París, donantse immediatament la veu d'alerta i prenint-se les precaucions degudes.

La policia adopta les mides precipies sonaren les canonades anunciadores per aquests casos i els bombers recorreguéren els barriers tocant les corneetes.

En pocs moments la població quedá completament a les fosques.

Varis aeroplans francesos volaren sobre la capital vigilant.

Cap a les dèu se sentiren varies detonacions de bombes llançades pel zeppelin.

Les dos primeres desfeyaren un immoble i causaren dos víctimes.

Altres tres bombes caigudes en altre lloc feren 7 morts i 30 ferits.

Hi han més víctimes causades per altra explosió.

L'alarma acabá a mitja nit. 3

PARIS, 30

El zeppelin que volá sobre París evolucionava a 3.500 metres d'altura.

Gracies a això pugué escapar a l'acció de nostres canons antiaeris.

Tirá 13 bombes que caiguéren sobre edificis.

Causaren nou morts i vint-i-dós ferits.

Totes aquestes víctimes se trobavin en ses cases.

El president de la República M. Poincaré i varis ministres amb el prefecte del Sena i totes les autoritats, visitaren els llocs en que havien caigut les bombes prodigant consols als ferits.

Se fan investigacions per a fixar els danys causats per les bombes.

Han resultat destruides 9 cases.

Els aliats a Grecia

SALONICA, 30

A punta de dia d'ahir forces de Marina de la Entente varen desembarcar a la península de Karaburnon (Grecia), ocupant la fortaleza.

PARIS, 30

El desembarc de destacaments de Marina francesos italians, anglesos i russos procedents dels navilis fondejats en aquesta rada, que han tingut lloc aquest matí a la península de Karaburnon, s'ha efectuat sota la protecció dels canons dels navilis.

Els destacaments aliats han ocupat la fortaleça grega que domina la rada, sen se resistencia per part de la guarnició. El comandant de la fortaleça obligat a evaquar-la ha formulat una protesta.

La infanteria francesa ha rodejat la fortalesa per la banda de terra.

Aquesta acció dels aliats ha estat dictada per raons estratègiques.

Es creu que un submarí alemany s'ha aprovissionat prop d'aquesta costa.

Represalies

EL HAYA, 30

Com represalies del bombardeig d'un zeppelin sobre París, una esquadrena d'hero plans aliats ha volat sobre els campaments alemanys, destruint alguns llocs d'artilleria i produint altres danys importants.

A Albania

ROMA, 30

Les tropes d'Essad Pachà han comensat a operar contra els austriacs amb resultats molt favorables.

ATENAS, 30

Diuen de Nisch que els albanesos han ocupat Berat i sos alrededors.

Destrucció d'un tren

PARIS, 30

Comuniquen de La Haya que un avador aliad bombardejá i destruí un tren alemany.

Informació telegráfica

ESPANYA

(De 9 mati a 12 nit)

El paper

MADRID, 30

S'ha reunit el comité central de l'Associació Administrativa de la Premsa diaria d'Espanya per acordar els termes d'una comunicació que s'ha dirigit a tots els periódics, donantlos compte de les gestions realisades per a evitar la puja del preu del paper.

Com s'ha dit aquestes gestions han estat realisades per una delegació del dit Comité en unió dels senyors don Torquat Luca de Tena i don Antoni Sacristán.

Les gestions realisades prop de la Central Papelera i de les fábriques de paper de provincies, que vingueren a Madrid amba queix objecte, no han tingut fins ara el resultat satisfactori que esperaven representants dels periódics, si bé s'ha retrasat la pujada durant el mes de gener que acaba.

Els fabricants de paper sostenen que no els és possible reconeixer per més temps la puja del paper pels perjudicis que sofrexen a causa de l'encarament de la primera materia i fixen per això el termé del primer d ciebrer.

La Central Papelera ha dirigit als representants de la premsa una comunicació en la qual sostuet a la seva consideració tres fórmules d'arranjament, basades totes en la necessitat de l'aument de preu del paper.

Les dites fórmules no han satisfet a la comissió de periodistes.

A més, en cap de les dites solucions encara que els paperers ofereixen als periódics compartir amb ells les pérdues s'assegura tampoc la duració de l'acord que es concerti, car anuncien que en el mes de mars s'haurá de tractar novament de l'aumenr del preu, ja que les causes determinants d'aquest preu creixen i tendéixen a agravar-se.

Peró es paperaires ofereixen una quarta fórmula en la qual asseguren el preu del paper fins a últims d'any, peró en aquest cas l'aument s'elevará en 15 pesseres els cent kilos sobre el pru del papér abans de la guerra.

De Governació

MADRID, 30

El senyor Alba no ha acudit aquest matí al ministeri de la governació.

El subsecretari rebé als periodistes ensdonant les seguents notes.

El governador de Pontevedra diu que l'avaga de Villagarcia continúa en el mateix estat. Els vaguistes telegrafiaren als séus companys de la Coruña demanantlos-hi solidaritat.

El governador de Guipúzcoa comunica que'l dilluns se celebrará una reunió d'obrers vaguistes de la fabrica de Mondragón per a intentar solucionar la vaga que sostenen.

Diversions públiques

Teatres

Gran Teatre del Liceu

Empresa JOAN MESTRES. Dimarts ade a Barcelona de l'eminent baríton Mattia Battistini. L'ópera en 4 actes «Un Ballo in Maschera» i acte tercer de «Ernani». Dimecres tard «La Dolores». Nit estrena a Espanya de l'Òpera de Mozart «Le nozze di Figaro».

TEATRE TIVOLI Avui dilluns a tres quarts de cinc. L'opereta en tres actes «Sybill», debutant el baríton don Lino Rodriguez. Regalades les localitats. Entrada 50 céntims. Nit a un quart de deu. Gran triomf. La casi ópera en 3 actes «Las golondrinas». Grans ovacions a la Betoré i Parera. Presentació superba, preus increibles de baratos Cadires numerades una pesseta. Devanteres 80 cénts. Circular 70 céntims. Entrada 35 céntims. Demà vermouth de 30 céntims. «Rayo de luna» i «La patria chica». Nit «Las golondrinas». Preus populars.

Teatre de Novetats

COMPANYIA CARAMBA

Avui dilluns nit a un quart de deu, benefici del mestre Vicenzo Belleza. L'opereta en tres actes de Franz Lehar,

AL FIN SOLOS

Del segón al tercer acte l'orquestra dirigida pel beneficiat executará la pantomima de «Las golondrinas» i la gran jota «La Dolores» cantada per les principals parts de la companyia i chor general. Demá dimarts l'opereta en tres actes «El pilluelo de París». Dimecres tarde, «La viuda alegre». Nit: «El conde de Luxemburgo».

GRAN TEATRE ESPANYOL Companyia de vaudevill ELENA JORDI.—Avui dilluns, nit a dos quarts de deu. «Geni i figura» i el gran éxit traduit per Salvador Vilaregut «La donna e móbile».

Teatre Nou Companyia Montero

Avui dilluns tarde a les quatre. Butaca amb entrada 30 céntims. Entrada 10 cénts. «Con permiso de Romanones». A les 5 a benefici de públic. Preus populars. Primer «Felipe Segundo». Segòn «Arriba el telón». Tercer «El éxito del año». Nit a un quart de deu, el millor cartell. Primer «Con permiso de Romanones». Segón «Arriba el telón». Tercer la revista en un acte i 11 quadres «El éxito del año». Divendres estrena sensacional «La cocotte azul Turqui». En assaig «El clou de la Exposición», de gran espectacle, i «Las cortes de amor» del mestre Bretòn. Nota: Dimarts aconteixement teatral. Raquel Meller, que en obsequi a en Joaquim Montero i del públic del Paralel, pendrá part a l'obra «El èxito del año», despedint-se al mateix temps, abans de marxar per América, del públic de Barcelona.

TEATRE APOL Avui dilluns, a un quart de deu. Darrera representació del grandiós drama históric en set actes dividit en 15 quadres

Artagnàn i Los tres mosqueteros

presen at amb tota propietat. Demá dimarts «Don Juan de Serrallonga» i «La bandera de la muerte» segona part de «Don Juan de Serrallonga».

Poliorama Rambla d'Estudis 9 Teléfon 4134. Compa-Larra-Portes. Avui dilluns tarde a les 5, la comedia en tres actes «Valiente tio» gran èxit. Butaca amb entrada 60 céntims. Entrada 30. Nit a dos quarts de deu, Moda-Larra.

EN HONOR DE CARLES ARNICHES

Primer la comedia en un acte «La rebotica». Segón éxit veritat de la farsa cómica en dos actes original del celebrat autor Carles Arniches

LA CASA DE QUIROS

obra de riure seguit, xistes de llei, triomf complet de Larra i Portes en els papers de «Lucio» i «Casimiro». Al Poliorama a riure. Al Poliorama a riure. Dimarts tarde «El gran tacaño» Nit «Entre doctores» per Larra i «La casa de Quiròs» éxit de rialla. Dimecres diada de la Purificació. Tarde a dos quarts de quatre «El orgullo de Albacete». A les sis «Fresa de Aranjuez» per Larra «La casa de Quiròs» éxit de rialla Nit: «La rebotica» per Larra i Portes i «La casa de Quiròs».

Concerts

SALA MOZART

TELEFON 903

CONCERT DE PIANO I VIOLONCELLO

pel dimecres 2 de febrer, tarde.

VENTURA, piano combinat.

GASEN, violoncello

PIANOS AUTOCLAVEOLAS

CUSSO SFHA

Invitacions personals, demaneu-les al magatzem de pianos

CANUDA, 31

Associació de Música da Camera

Palau de la Música Catalana

RECITAL JOSEP YTURBI. Obres de clavecin i piano. Dilluns 31 gener, nit, concert esclussiu pels socis. Suscripció; Passatge Sant Josep, 8. En preparació solemnitat artística.

Music - Halls

FOLIES BERGERE

Music-Hall Parisien. Concert tots els dies. DIJOUS 3 DE FEBRER gran aconteciment artístic

20 debuts nous a Barcelona, 20.

i la célebre etoile excéntrique

PERLETTE

de fama mondial.

Gran Music-Hall EDEN CONCERT TOTS ELS DIES MATINES APERITIF TANGO Soirees, Aprés Minuit ENTRADA LLIURE

ALCAZAR 7, UNIO, 7. Telèfon número 2212. Tots els dies tarde i nit Vaudeville :: Varietés:: Soupers-Tango

GRAN MUSIC - HALL

Madrid Concert ABANS TRIANON

Marquès del Duero, 100 **Empresa Chilena** Borrell 1, davant teatre Cómic.

Grans concerts tots els dies tarde i nit per 50 artistes de reputat mèrit artistic. Grandiós éxit del trio LIBERTAT, ANGELETA ERO i TINA DESMET. Restaurant de primer ordre. Entrada lliure. Butaques gratis.

POMPEIA Tots els dies tarde i nit gran espectacle de varietés per 50 notables artistes. Exit colossal d'Angeleta Ero. El dia 12 aconteixement artístic de... nova a Barcelona.

ROYAL CONCERT «MUSIC-HALL» Marquès del Duero, 105, davant Teatre Cómic. Grans Concerts tots els dies tarde i nit, per una important «Companyia de Varietés».

Music-Hall LA BUENA SOMBRA Tots els dies tarde i nit GRAN CONCERT CELEBRITATS MONDIALS ENTRADA LLIURE

Societat Patria Chica Barbará, 16, bis Tarde i nit grans concerts

Gran Café Catalá SOCIETAT CABO PALOS, Rambla Santa Mònica, 6. Tots els dies grans balls servits per ELEGANTS CAMBRERES. Agencia teatral Palacios.

Cinematógrafs

Gran saló cine Doré

Avui dilluns hermosissim programa de pel·lícules i 5 grans atraccions, 5 Programa veritablement anomenat de varietés, on están representats el cant, el transformisme, l'acrobacia, els malabars, l'equilibri i l'excentricitat. Fixeu-se en el programa i veurcu que's el millor. Los Maassen célebres acróbates equilibristes de gran éxit. Bright artista enciclopédic, Brigh salta i fa equilibris, Bright es excéntric notable. Debut colossal de Reed ann Cuss malabaristes excéntrics de gran éxit Darrers dies dels colossos dels duetistes espanyols

Los Villasiul. Los Villasiul

els quals presentaràn lo millor del seu repertori. Entusiasme sens igual de la més hermosa i elegant cansonetista

Paquita Escribano

Dimarts . de febrer gran debut de Las Malagueñitas hermoses ballarines noves a Barcelona que cridaràn poderosament la atenció. 5 de febrer la més xulona i simpàtica de nostres cansonetistes Carmen Flores.

ESPECTACLE DE GRAN RIALLA

CIUTADANS

Vos recomanem visiteu les Coves de la SALA MERCÉ

Lomaravellòs i sensacional de ses

GRUTES ORIGINALS

produeix gran impresió en el ánim, siguent transportats a regions desconegudes.

EMOCIONS. RIALLES SORPRESES

Noves reformes. Grans atraccions.

ESPECTACLE

Sorprenent i fantástic

SALA MERCÉ - Rambla Estudis,

Varies

FRONTO COMTAL

Avui tarde a les quatre.

Rous IRIGOYEN petit i OTEGUI.

Blaus VICANDI i ARANA.

TOS Aixarop Sabaté (BENZO - BALSÁMIC)

Cura la tos, bronquitis; evita la fatiga i facilita la espectoració

A l'engrós: Viladot, Rambla Catalunya, 36; Costa, Passeig de Gracia, 4; Marijé, Pelai, 42; Serra, Pelai, 9; Segalá, Rambla de les Flors, 4

Venda al detall: Totes les farmacies del món

DINER en 2.ª hipoteca, diferents, per indivisos i sobre gentes, pianos, carruatges i tota garantía que convinga. Rambla Santa Mònica, 4, entresol.

DINER en 1.ª hipoteca i sobre valors desde'l 3 per 100 anyal, en les rres, propietaris, industrials i comerciants; des de'l 1 12 per 100 al mes.

PRIMITIVA LEGÍA

Estrella Conejo

EL CONEJO MARCA REGISTRADA

ÚNICA PARA HACER BUENA COLADA SIN ESTROPEAR LAS ROPAS POR SU SUAVIDAD BLANCURA Y DESINFECCIÓN ¡15 AÑOS DE ÉXITO!

LA MAS ECONÓMICA POR SUS RESULTADOS INMEJORABLES MAS BARATA QUE NINGUNA PORQUE CON POCA HAY BASTANTE

EL FABRICANTE Vitjana Mensa